

ДА ЗДРАВСТВУЕТ
1 МАЯ!

Багы дөйдулар пролетарийдара, холбохун!

САНА ОЛОХ

СССР ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙНОМУН УОННА ҮЛЭХИТТЭР
ДЕПУТАТАРЫН ДРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Х а н ы а т
1931 жыл алтынны
ыттан тахса

No. 53 (4787)

1976 жыл. Ыам ыйын 1 күнэ
СУББОТА

Сыланга
3 зарчы

Семен Семанов

Маай кэллэ!

ий нэлэлэ бийнхэ халддгын
ууга айытын ыһахты,
ндардаах нустугун нэрвүүн,
мсүһэн үөрүүнэн нэрсүүн,
миүүтүн үрдүкнэ нүвэртэн,
унду нэм сарслын зогиттэ.

Сирэм нь: 2- сийсгийн, нүсэгтэн,
Сийсгийн нүсэгтэн, 2- сийсгийн, нүсэгтэн.

Харытын снахтагин тизринэн,
Хардарбыт сир кырын тизсинэн,
Бэһэһэй бэрдниин ылсыһан,
Баһарм кизит ыһыһыны ыһыста.

Нүр күүнүн нөрүнэ табыста,
Нүргөмнүк ыппаһан хазыста—
Эрэлбит кыһыл күн уоттанна,
Эрчиммит эдэрдий уохтанна.

Малай нэллэ; нүүтүүлээх

ЫЗДЫТЫ, *ЫЗДЫТЫ*.

Түгүлгэ айытын ыһахтыы
Мандардаах кустугун көрүүхпүт.
Түмсүбэн, көрүбэн көрсүөхпүт!

1976 c.

ЭЙЭ, ҮЛЭ, ДЬОЛ

Сандал савс, Энэ, Ула, Дьол эргөйдөөх бичээч нын-
гын — Первэй Майы советской дьон үрдүк таһарылаах
улээн, слөхторугар толору дыопунан керүстүлэр.

ССНП Инийн Комитетын Первэй Мэйдвасы Ынгырыяллы партиа ХХV съёбин уурзахтарыг олохх илгээрингэ советский норуугу өрө күүрдэлээр, ССНП ХХV съёбин идэеллэр нүж бүгүн Ыйинги гүсударствойт общественнай-политическай үөннэ экономическай олобун кундээрлэ сырдаталлар.

Бишгүй ололор нэмлэгт улахан уонна мэз-бэлэз соботи-
лорын бэй. Бэрт солорутаабыта үлэ быраахынны-
гын ааттамырт коммунистическэй субуотунуу буолан
аастыта. Ити күн үлэһиттэр — коммунисттар уонна партията
суохтар, ветераннар уонна ыччаттар — олус туһалаах, суо-
талаах тыһынчакан үлэһити төлөрбүттэр. Итинэн сирдээх
норуот Ленингэ илдьэн тыһынаах таптал, нини үрүрэр
баччылаах аска төгүл чагылхайдын көһүннэ.

Онуг пятилеткага сэвстэй нуруут янгики дэни санга бодог хардыныг өнөрүбэ, 1980 сыллаахха промышленнай бородуунсуйа стоимога (сыаната) 720 миллиард соллусбайы аһара түһүбэ. Атынныг эгэххэ, 200 миллиард солкубайынан улаатылба. Итинэн до сыаналаатахха, бэлэтэминит кирбик сулута кэбээстэни өйдөнөр.

Бийиги арыйуимут үлэинтэрэ ССКП XXV съезин уурэстэрин опоххо киллэрингэ эмиз айымнылаахтын үлэинилэр. Обществоннай сүбүһү кыстыгын тэрийингэ, киниттэн бэрдүүк суйаагы ылымга Эрилин Эристини атынан совхоз нуоталаһына бастаан кһэр. Съезд делегаттара П. С. Ефипанова, Р. И. Томилова уонна В. И. Грива республикага социалистическай нуоталаһыны кэбүлэччилэринэн буоллулар. Арыйуонга П. С. Ефипанова бачыһын эм бастаанынан Карл Маркс атынан совхоз Одьулууннаагы отдалениетын бэрээн нэрөөччүлэрэ мэргэниик У. Лаврова уонна Я. Лавров ойбоһулар. Эмиз бу совхоз Мугудайдаагы отдалениетын Дьэчиги мэтээри эвенота нуотурнай мэтчирэни кэбүүстээхтин тһанарга республикага ыгырыгы таһааран үлэни сылдьар. Оттон «Сельхозтехника» хэлбһугун «Быйан» эвенота бааһынага, хөдүүна үгүс уобурдууну киллэрэи үүнүүнү аһта үрдэтэргэ эбһэстэлистибэ ылымныта. Кһэр да аттүгэр бааһынаагы батыһааччылар нэннэлэрэ хангы турдун!

Туругурдун Советснэй Союз—Зйз, Үлз, Дьол килбизинизх
кизк гүһүлгэзэ, коммунизмы тутар кини улуу нөрүотэ!

Туругдун Первэй Мазей — империализмы утары, айз, демо-
кратия уонна социализм ийин охсухууга үлэктитэр ээн дөй-
дү үлэктэн биир сандалыныларын нүөс!

**РЕШЕНИЯ
XXV СЪЕЗДА
КПСС -
ВЫПОЛНИМ!**

«Московский «Правда» издательство плаката,
ССТА фотохрониката.

Бырааһынньыкка үлэнэн бэлэхтэр

ПЕРВОЙ МАЛЫЙ Хайааг
сүсүүртлэг ралогтор ругаа
бэлдэгдээг үерсэллэг.

[illegible][illegible]

К. АРЖАКОВ.

ПРОМКОМБИНАТ полкестин
бүрэлдүүлмэгч үүсгэж үүсгэж
бүрэлдүүлж байгаа. Ордук тэдүг
бүрэлдүүлж байна зайтайчид
хочин тайаачид сүтгэгчид.
Коммунистический үлс удар-
ниа нилоромичи М. А. Петров,
хөдөлгөөнтэй эдэр коммунист,
хөдөлгөөнтэй Г. Г. Монахов,
хөдөлгөөнтэй 180 кубометр
оронд 200 кубометр байна
байгаа. Тутуу байна тайаа-
хыг хөдөлгөөнтэй тэрлэж сек-
тор, эдэр коммунист Г. Н. Та-
рабукин 200, коммунистический
үлс ударниа С. Н. Нечин 227
кубометр байна тайаа, байаачид
байн ахид байрлар.

H. MAKCHMOV.

100%

МЫНДАБАЛЫ. Корк Моряс
өткөтүнөн соңгоз Болугурларды б
бдөлөштөмүз. Тароон жероочтүлүз
кыстыкы салтк айылар биринд
блоронорун 120 кс салатуттүлүз.
Юбилейкой ферма 1 асшот
катор 119 Сороонорун жас бир
дөтүлүз. 122 кс жеткөтүнорун

сууцкитрийн абилчин 388 грамм
тэ гүртэ, оюон өдөлчөгөөр ба
уян кардорууну ситигэ. Зэвсэ
гэршүүн А. Д. Савен карор 30
бөрөөк сууцкага 600 грамм аб
илчинээр, кистин устга хас
бигрдүүлгэ 1208 кг улсаттылар.
А. СИБЦЕВ.

XXX
ЫҒЫРЫҒЫЛААХ Балстан
түгел әрқилы предпринимателы
Чынарартаады кылы лараймын
ны коллектыва (сәбиәдистей
Г. В. Турантасе) Мәдй инни-
кәдй социалистическай кроте-
линыла кәдрәт, 83 гылымчы
сәкүрәйтәләр табырлы әрқилы
бизнесны 1128 барыкын гол-
дордә. Кооперацияга мәдй, пәдй
үбүн әдәдәдй сәкүрәдәдәдй кылы
адарымын кәдрәт.

[illegible]

B. HFNAT'EV

Марксизм-ленинизм знаматынан, Коммунистическая партия салалтатынан — иннибит диэни, коммунизмы тутуу сагга ныйыыларыгар!

СССР НК Ыңырыларыттан.

ХААЧЫСТЫБА, КӨДЬҮҮС

Советский Союз үлэһиттэрэ! ССКП XXV съездин исторической уураахтарын, онус пятилетка улууканнаах программатын олоххо киллэрэр²инин охсуһун!

Иннибит диэки, коммунистическай тутуу сана кыайыларыгар!
СССР НК Ынырыларыттан.

Унулучулаах съезд
уйгулаах сааһа

● *Pybuncinura* ●

Одоо төгөө да үйсүлэмнийг
нйин, үншүктэлх үйүн нийн
ойургу кишин-сүбүнү нийн-
нээр, салгытат буолар. Сах
кыһыт элэлэр-сааһын тухары
саргылаах саве кэлэрин күн ту-
ра-тура күүтэрэ дии. Арай бы-
һыл хайдах эра кыһыммат катта
кылаабытка дили буолла. Ол
бир төрүтүтүн кыһын талыа-
һары хайдах курдэ түтүлэ-
түмүмү түсүтэрэ, хөгүүтүлэ-
һай бэл кыһын өрөйүтэр да, Хо-
йукку күһүн курдэ, сымнан,
сыйһын түрбүтэ буолуо. Отоон
савмай кылаабынаһа — үлүс-
көн үлэ, үөрүүтүн үөрүү
утуу-сүбүү салбуулан нйитэ.
Төхсүө пилететнаны төлөрүү төх-
төөбүт дуолан дуулуур, эд сав-
ды ситиспит өрөтөһө. Отоон
лаан-уруу Коммунистическай
партияһат XXV съездир үлэ-
үтүө бэлэхтэрдэх көрсөтө күү-
рээн. Отоон салгыһа — съезд ула-
тын кыһ саргыарылаах күнһэр,
эд уоттанх-үөхтэх уураабит
үрүй-айхала. Кырдык, күтү-
дүһү бары сатыахтаар, кү-
нү-дүһү уһатин, өссө эд үлэтин
түһэр баһа санаа барыны бары
өһһүбүтэ. Съезд бүтүүтүгэр кү-
түн тутар — мөһһүһү савкы мй
үүһа хөсүбүтэ, кыһыммат бүтү-
тэ эд.

Салд бэрххсан сандлаарин мал-
ла. Чонжуи кириларин,
хэм тэнгэр түрбүт нар тайга
ийдэбт үнүн уутуттан үбүгүннэ.
Салд кэлбигинээр ама ким үрбөт-
көнөөт, малаабат-туойбат буолуу-
най!

Сандал саяс
 самгын зин-зыраг,
Сандал гадас
 кумжуг сын-сынзас,
Чаамны, гарай
 чан-чакнырас,
Чазбух тылаа
 чан-чарылас,
Хаары кун уотн
 быдг сиэн,
Халдылайы, төмтөр—
 ан-эриэн

Бүгд айнаадаа кәстүүтә итгенин. Оттон сәротәх сарғин-өйүүн чыгха итгә тәһиннәх хартынан тирмәһинәх тахына. Сааһ утуй-буту, үйгүүрләр, улутурбузу, үбүрләр.

Сала кэлтэ. Тэндэ чымылаахтар ыланымалар. Сотору хахылаахтар хаастар харыынныахтара, тумараа тургубалар локсуннаахтара, жууларга, "хүд ысмыт" келүйөлөргө көрөттөр маатырбаахтара. Ол да ийин хахымыһаа кустууттар кулааахтара чомоһоһо хахылаахтар чымылаахтар.

[illegible]

ССКП XXV съёзд баһини айбур-
тутан-саянабылытыр, сута кани,
сүтүм да сатаймай. Олохну
сайдар кэскилини өтөрүтүм дийин
Демни партиятыр баяра баһина,
баһынган, баһинал махтаабытыр
төхөйбүт. Демни партияга —
пирбала да даш-чачын бар-
дым партияга. А. И. Брейгел
дипини курдук, таху партияга,
норукка сулуусалар и н а м
атын үмүр сымал сүтү.

Советский народ: бир сайм сүүн, хаан-д хэлбэлхэ-
бат эмэлээ — аз коммунисти-
ческий родостовны тугуу. Ойно
хас партине хол айм тусна,
пид соруулах буулаачи. Хо-
лобур, төхсүс пиллелэха үрзү
пробилэрин тлэн, биллгн онус
патилетка бэртнэ сэлэн байр-
хай буулаачирын тооруу. Билн-
тн тгөхлэлдэр да нээ, үдэ алам-
тын күрчлэн нэбэрбүт, түүх
бээр хүүсүтүн-нүдэмнтин, ой-
бүтүн-салаабытын үдэр бээр-
бүт. Билнги аз далаардах дь-
рыктыг хайлан да өлгөн тайла-
рмалал, үгүс түмүктөх бөөдэ:
"Коммунистический партия са-
лалатынан төдүс патилеткада
коммунизм материалый-техни-
ческий баалтын үсэгтннн, нэ-
бэрүт олодун тахимин үрлөснн,
дойдун кутал суох буюуутун
халчтайынга сана улахан хар-
тын өгөхүлүнн." ССН XXIV
уоно XXV сьезарин анж арм-
дарыналар кэнтэ партия эконо-
мическэй үлөтн политическэй
түмүгэ итинник, Советский дьон-
нор героическэй үдэлэрин түмүгэ
итинник, — дьэнтэ Л. Н. Бреж-
нев ССН КК Ойчулунай дикте-
латылар.

Үүнийг өрсөлдөөн, кнэйлэл-хотон нйэлчилээр бйагнч. Огү тарийлээччилээрн Коммунистическай партинын, Советскай правительствоны уруйдуубут-айхаллызыбыт, улуу Илэ дайдуубутун— Советскай Союзу төлөнөөхүүк таптызыбыт, кининин слэн туттабыт.

Партия XXV съезда дайду биеэ
сидлах шинэни эхкилэн
айда, огуе нийлелтк баарай
балаанан чылина. Ону аабу
айра, ирита-арыга синаа хуу-
лурар, сүрэх үрөөр, 1980 сэл
кирбиэлэрин ила «хууру» огуе
нийлелтк адалан үйгуулах оло-
буван алуруу огуе баараллар.
Бар-длон съезд уураахтарын
агардас кынаа нэливан, урда
хилимнан эрэ мүнүрдэмжикэ,
куруук бууларынча, үрүк хуу-
дэмнэх үлэни, эгин-агала-
сага баахчымарынаа, саралы-
тыннарынча айуур. Үгүе нэдлек-
тивтар, бирдинилэи дэмнөөр
нийлелтканы эрдэ талвароо, асса
сөрөхтөр икки нийлелтк кирби-
нтин икки хос куобарыга сэрэи
туруоруулулар.

Онүс пилатетка киреҗалары
уһулукчу үрлүктөр, оттоң Совет-
ский Совет хыраа иһөөдөр аһа-
модун, советский доһиһа үлээ-

дизайндары бийнээр өссө таймч-ны. Ойуу пэтилетка соруктара туошларьыгар ширгил, норуот бичигүн эрхилэр: Ол эрхил ХХУ сьед тудбушатыттан А. Н. Ко-ешиги маньык таларышан ани-тэ: Сонд пэтилеткада коруд-лар соруктары бичиларгата туош-вадгата барыта бийнхэ бич-чодун эрхпомическай, научнай-техническай уонна културнай потенциал, бийиги алабан элбэх денинскэй партиябыт салайар советскэй норуотун айар эрчимэ, бичэ салаах былыаны ситини-лээхтэи төлөрүү бийигиттэн "Со-лохиттан, советскэй дьонто билибыйыттан тутулуктаах».

Истизетга зайлац дэ гуола-
рын бйир жэцэтэтинэп- жэнтэй-
ын сэлэ түдэлүүчү ситийнлээх-
үнй саралаагын, ленинскэй сү-
бүтүгүлүүк орлук тайаары-
лахутык барыга буолар.

О пугу пилетилкара билинги
Сахабыт эрин иинники
кэскилэ эмиз айымынна. Ол ту-
һунан партия XXV съезигэр
СССР КК чилинэ, партия Саха
убаластаагы комитетин басты-
кы секретара Г. И. Чиряев эппи-
тэ: «Алмааһы, кыймыл көмүһү
атын да өтөөх металлара хос-
тообуа уматтыада. Территорияны
геологический энцикийи кэллэра.
СССР КК Ырайыага быйбарбыт
эппиэттөөх сүрүтүтүн - билинэ»
Саха эрин сөбүрү өтүөүгэр
чүбү хостуура комитетэ, Нэрэи
тристаагы ГРЭС уолна Байкал-
Амур жинистралин коммлексе-
тар килерэр Беркакикка дээр-
эппири суол линиятын тутуу бую-
лаллар... Респуэлике кэскилэ кө-
рө, өтүтүлүлэрэ да боччунаах...

Төрөөбүт республикабыт үлө-
һиттөрү сөөдү уураахтарын алах-
ха киллэрэргэ тостору дьулур-
даахтар, элчирээбэт эрэлдаахтар
Өнү-жаппи кычыга үлөсү саңа ба-
чымынар үлөтүтүлэра туоһу-
туулар. Сөөдү үс делегата
И. С. Голубина, Р. И. Томилана
уонна В. Н. Грива «Хас биридин
үлөһүт — үлө үрдүк оһорумтуо-
тун уонна халыктыыбатын!» —
диэн девизтөөх ытырыыһалар
социалистическай куоталаһыммыр
өрө көтөхтө. Саңа савалааһым-
нар оройуоннарга эмиэ күөдүтү-
дүлэр. Билинг оройуонмут Кыра
Маркс латыннан сөхсөһүн Мугу-
лабалаагы өтдөһөннөтүн Дьэччи-
на эһөһөтүн културнай мөһчч-
рөһүн кыһууттээхтик түһэһи-
һуһууан барыаһым республика
Министрлэрин Совета билиһэһтэ
«Сельхозтехника» хоһоһуһуһу
«Былан» диэн эһөһөтүн механик
затөрдирэ өһө биһир ытырыаһын
тиһэлэһдүлэр. Ити кураах күннөн
күн аһыа үлөһүтүр саңаттөс
саңаһын эһдөрүттөн буһан үлөтү-
түн эһэлэр. Сөөдү туураахтара
ворунт аһар аһыһыһыһын ити
кураах күөдүтүтүлэр.

Ухууччуудых сээд уйгуунах сааһа бу тийгэн нэлэ. Саас уйгуутун айылга эрэ асха-рыппат—ону ийин көөкпалтаах үлүһүнэ эрэ дэйбидитэр.

Чейиң табыарыстаар, өлөхнүт уйгуутун уһаныларын, үлээһэн тэспэнигин!

БӨРДӨӨХ МААЛЫНАН, ХҮН-
ДУ ДОБОТТООР!
ФЕДЯТЭС СОФРОНОВ.

Москва. Нырыл площадь

ССТА отсроченината

П. С. Ефипанова бачыіымын — сир ахем!

АБЫЯХ ОРОСКУОТУНАН
ЭЛБЭХ БОРОДУУКСУЙАНЫ

СЭКН XXV съездин делегата Н. С. Кошманова илчил сүйбүнү төгөлкөйдүк улаатыннарарыга көгөдкүт үтүөкөнчөз. Банымын бийге, Кари Маркс азатын саркоз Оджулугунаары отузуннестын шай-ай көгөлчүмдөз, истиг бийирбиданын корустубут.

Бийиги 1976 сэл зуус устар нйтан Урхс Куюн ферматыгэр са-
ка төрөөбүт 100 ныйраай тутал, күнүн дайы кызылныкыадык
үлдэлибит Нитроген далай ныйраларобитин сэвскы гонд сайынты
мэйдарга үчүгөйдик көрөн-карайан, маччырангы табда тууланна чубун
лыстыакка кирииллэрэгэр хас биилдиллэрэн өртө айдайланен 167
ки тизэлэргэ сорук туруорунубут.

Н. С. Ефиманова саз-эр ыччат суоҕуҥу питейенинэһилик улаа-
тыппараар үрөнүтүн үлэһиттэрин курдук, хыһын эһиэ бородуһуар-
быты байҕабит көрүөлүт, хыһык айдырларга эле биэрэһилэрин
120 кт улаатыннарар, үөл түөрт айдырлар 287-мин кт өртө үлэ-
һиннаах оҕоһон бистүүкүлүккэ тутаннаахпыт.

Билэги сөрүкүтү — сайынын тыраабыннан суукка айы 700
грамм, отуон кыһынын бөрөөсүдэр 500 грамм итэрдэ суох
улаатынарары. Онон хонуу ахсын уосайы 60 кг төлүктөн, ийбө-
нөйүнэн барыта 287 центнер эти оҕорордуһут.

Ону тэгэ өгөнүүлж бөрдүүхгүйн өрсүүхүгн арийлтан, шэццонхэ нэрүүлүбүт 30 центер самхыгынн үүтү хэмилсэн, 1095 солхубайлалч модас бэрийн хэмхэнүхүгн киллэринэнит.

[illegible]

Кыргыздын майдарга бороосуздарынын группалын интенсификациялоо үчүн тууроочулуктун, ошон бары ариа-докси уюштурууларын өнүктүрүүгө. Минеральнай, витаминнай уюмга ээни абалдыгы далайдин: снатон, ичкат суёбу уюлуугун,басын үзөнткөр курат, бейбае иликтитигер ылаакхмет.

Бу ылымды эволюционизмдин төлөрү түзүп барып үчүнчү, сатылыгы, дөөрүбүтүн төлөрү бирин, жүндөтө класификациялык үзгөчөлүгү.

Күндү бийр идэлзэхтөрбүт—оройуун ыччат сүөлүнү нитээччилэр!
19) СССР XXV съезин делегата Н. С. Ефимовна бачыммын
ымалана ойуорун!

У. ЛАВРОВА уонна Я. ЛАВРОВ.
Карл Маркс аатыннан совхоз нөмрөй иитэсччилэрэ.

Билсінг: *САҢА ТЭРИЛТЭ*

Нийслэлнээс хаачгүйнхн салхыг тусгаарын партиа уонна советскай правительство ураты болгонтоно уураллар. Ити биэр түбүгүтүнн «Якутгөмбүлтехника» холбоонун оройуоннарга финанналар, учуастактары аһытаа буюулар.

[illegible]

Билгисин кыскартып сымал ула-
тылар, арбыланып кеткен сыйла-
малар оңдорор. Сымал колдотул-
ганы бастагы кварталдар 5130
сыйк. өңдөгү оңдорор, бөлүнүшү
132 сырткыдан тоңорбута. Юне-

